

VIZUÁLIS KULTÚRA

Iskolánk Vizuális kultúra helyi tanterve a 2020-as Nemzeti Alaptanterv, az Oktatási Hivatal által, a hivatal honlapján közzétett Kerettanterv, valamint iskolánk Pedagógiai programja alapján készült.

1–2. évfolyam

I. ALAPELVEK, CÉLOK, FELADATOK:

Az iskolába lépő első osztályos gyerekek vizuális nevelésének legfontosabb feladata az, hogy az alkotás örömét, motiváltságát megőrizze, fenntartsa. Ehhez életkori sajátosságait, érdeklődésüket, személyes tapasztalataikat figyelembe vevő feladatrendszerre van szükség, mely sok játékos elemet tartalmaz és épít a gyerekek sajátos humorérzékére is. Az első két évfolyam vizuális nevelés gyakorlata ugyanakkor képességfejlesztő célú feladatrendszerben jelenik meg. Alkotói és befogadói képességeik fejlesztése közben meg kell tanítani a gyerekeket a hagyományos ceruzarajz, tollrajz, víz- és temperafestés, agyaggal végzett mintázás és más, változatos anyagok és eszközök szakszerű használatára. Az eszközhasználati készségfejlesztés folyamatában törekedni kell arra, hogy a második osztály végére legalább jártasság szintre eljussanak a tanulók. Továbbá arra, hogy az életkoruknak megfelelő kommunikációs és médiakörnyezet sajátosságait megismerjék és használják.

Az első két iskolai évfolyam fontos feladata a kisiskolások vizuális műveltségének megalapozása, mely nem önálló befogadást célzó órák megtartását jelenti, hanem játékos, motiváló, nagyrészt kifejező célú képalkotásuk szemléleti segítésére használt jól válogatott képanyag formájában rejlik.

Fontos, hogy a gyerekek elé kerülő képanyag, az alkotó munka motivációjára használt mesék, zenék, táncmozgások mind-mind hozzájáruljanak magyar kultúránk és magyar műveltségük kialakulásához, mely fontos alapja a más kultúrák elfogadásának.

A magyar népi ünnepek kellékei, nemzeti jelképeink ismerete és a magyar népi tárgykultúrából építkező tárgy- és környezetkultúra témakörök közösen járulnak hozzá, hogy a gyerekek természetesnek éljék meg nemzeti sajátosságaink ismeretét.

Fontos cél továbbá a minél szélesebb körű anyaghasználat, az alkotó tevékenységen keresztül a kéz finommotorikájának fejlesztése, a változatos médiumok és megközelítési módok alkalmazása, a vizuális médiumok közötti átjárhatóság és a művészi gondolkodás szabadságának a kialakítása. Mindez segíti a tanulók tájékozódását az őket érő nagy mennyiségű vizuális információ feldolgozásában, szelektálásában, s végül majd az önálló, mérlegelni képes szemlélet kialakításában. Jelen korunk jellemző képzéskészítési lehetőségeit is figyelembe véve további cél a vizuális kommunikáció digitális kultúrához is köthető mindennapi formáinak, illetve az épített környezet és a tárgyi világnak a vizsgálata, valamint a környezetalakítás tudatosságának fejlesztése.

A vizuális nevelés kiemelt feladatának tekinti a kreativitás fejlesztését, mely a vizuális problémamegoldás folyamatában fejleszhető és gyakorolható. A tanulók kreativitása az örömteli, kísérletező, az élményekben gazdag, alkotó tevékenység közben bontakozhat és teljesebbé válhat, mely mind az egyén, mind pedig a közösség alkotó energiáinak a motorja lehet. Lényeges elem mindezekben a motiváció kialakítása az önmagát folytonosan építő, alkotói magatartás megteremtésére és a folyamatos önművelésre. Ezzel összefüggésben fontos a tanulók önértékelésének és önismeretének fejlesztése, a mérlegelő szemlélet kialakítása, amelynek az önálló és a társakkal együttműködő gyakorlati feladatmegoldásokban kell megjelennie és működni a tanulók fejlesztése során. A vizuális nevelés a tanulók személyiségfejlesztésének rendkívül fontos eleme, hiszen az itt alkalmazott tevékenységekre jellemző alkotva tanulás érzelmeket gazdagít, empátiát, intuíciót és minőségérzékletet, valamint önmagukkal szembeni igényességet kialakító hatása működik.

A vizuális kultúra tantárgy a következő módon fejleszti a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott kulcskompetenciákat:

A TANULÁS KOMPETENCIÁI:

Ahogy a kisgyermekkorban a megismerés alapvető eszköze a vizualitás, úgy a későbbi tanulási folyamatban is meghatározó szerepe van a vizuálisan nyerhető információk feldolgozásának. A vizuális megfigyelés, a belső képalkotás, a vizuális elemzés, összehasonlítás, esetleg a tapasztalatok, a következtetések vizuális megjelenítése – kiváltképp a digitális kor vizuális dominanciája miatt – az információszerzés, a tanulás feltétele. A vizuális információszerzés rutinja különösen fontos az önálló tanulás szempontjából. A vizuális gondolkodás ugyanakkor nemcsak az információszerzést, hanem az információk feldolgozását és a gondolkodási folyamatokat is ösztönözheti, segítséget nyújtva különböző tanulási stílusok

és stratégiák megtalálásában. Miközben a vizuális kultúra tantárgy változatos tevékenységei és fejlesztési technikái más műveltségi területeket is támogathatnak, olyan tanulási motivációt jelentenek, melyek érdekesebbé, izgalmasabbá és sikeresebbé tehetik a tanulók számára a tanulást.

A kommunikációs kompetenciák:

A vizuális kultúra tantárgy célja, hogy a tanulók megismerjék és használják a vizuális kommunikáció lehetőségeinek minél szélesebb skáláját. A digitális eszköz-használat – a kommunikációs csatornák átalakításával – folyamatosan hatást gyakorol a kommunikáció domináns formáira és minőségére. A vizuális kommunikációs formák értelmezése, értő és felelős használata – ami a vizuális kultúra tantárgy keretében fejleszthető leginkább – a mindennapi életben is elengedhetetlen. A vizuális kultúra a művészeti nevelés olyan átfogó megközelítésére törekszik, melynek keretében sokféle önkifejezési forma (vizuális megjelenítés, beszéd, mozgás) gyakorlására van mód, ami a kommunikációs lehetőségek körét is tágítja.

A digitális kompetenciák:

A digitális kor, amelyben élünk, nagyrészt vizuális kommunikációs formákat használ, ezért a vizuális kultúra tantárgynak is alapvető feladata, hogy segítse a digitális médiumok használatát, mind a közlés, mind a befogadás képességeinek fejlesztésével. A kreatív feladatmegoldás érdekében a tanulók digitálisan hozzáférhető információkat gyűjtenek, és életkori sajátosságaiknak megfelelően lehetőséget kapnak arra, hogy az egy-egy tananyagrészt produktumát digitális formában készítsék el. Ezáltal megtanulják, hogy hogyan érdemes alkotó folyamatba építeni az elérhető és összegyűjthető információkat, és hogyan lehet felhasználni a technikai lehetőségeket. A digitális technika lehetőségeinek előre nem látható fejlődési iránya miatt legfontosabb éppen a változásokra reagálni tudó tanulói személyiség fejlesztése.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák:

A megismerési folyamatok fontos eleme a vizuális megfigyelés. A vizualitás a belső képalkotásnak, majd az ismeretszerzésnek és a magasabb szintű gondolkodási folyamatoknak is sajátos eszköze. A vizuális kultúra tanulása során mind a szabad alkotásban, mind az egyszerű tervezési feladatokban a problémamegoldó gondolkodást gyakorolhatja a tanuló. Minden problémamegoldás esetében nagy jelentősége van a szabad asszociáción alapuló, divergens

gondolkodási szakaszoknak, amelyet a vizuális kultúra tantárgy tanulása a nyitottság, az egyéni ötletek és a sajátos kifejezési megoldások bemutatásával és elfogadásával jelentős mértékben képes fejleszteni.

A személyes és társas kompetenciák:

A művészettel nevelés elvének megfelelően a vizuális kultúra tantárgy kiemelt feladata a személyiség fejlesztése, különös tekintettel a személyes és társas kompetenciákra. A tantárgy egyik jellemzője a gazdag önkifejezési formák támogatása, ami segíti az önismeretet és a reális önértékelés kialakítását, miközben a változatos tevékenységi formák nagyobb esélyt adnak a sikerélmény elérésére. Az érzelmek kifejezéséhez, felismeréséhez és szabályozásához kapcsolódó készségek gyakorlása ugyanakkor szerepet játszik a társas viselkedésben is. A vizuális kultúra tantárgy – és ezen belül a kreatív problémamegoldás fejlesztésének – lehetősége, hogy csoportos együttműködésben valósuljon meg, azaz a feladatmegoldások sokféle nézőpont és sokféle tudás megjelenítésével, mindenki közreműködésével és megalégedésével jöjjön létre. A csoportos együttműködésen alapuló alkotó vagy befogadó feladatmegoldásokban lehetőség van a különböző szerepek megtapasztalására, a közös döntések megvitatására és a konfliktushelyzetek megoldására, végül a legjobb megoldás érdekében a produktív tevékenység gyakorlására.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái:

A vizuális kultúra tantárgy, a Művészetek műveltségi terület részeként, hagyományosan magába foglalja a műalkotások elemző vizsgálatát, így alapvető feladata a művészet kultúraközvetítésben elfoglalt helyének hangsúlyozása. A tantárgy fontos célja, hogy a tanulók az iskolában megismerjék a magyarság által létrehozott legfontosabb képzőművészeti és építészeti alkotásokat, nemzetünk hagyományos tárgykultúráját és díszítőművészetét, ezáltal büszkék legyenek a magyar kultúrára, és kötődjenek szülőföldünk értékeihez. A befogadó tevékenység aktív alkotótevékenységgel támogatva a kreativitásfejlesztés egyedülálló lehetőségeként működik.

A köznevelésben a vizuális kultúra tantárgy a művészettel nevelés eszköze, s mint ilyen, általánosan alapozó, vizuális szemlélet kialakítását és fejlesztését tartja elsőrendű feladatának. A kerettanterv segíti e célok megvalósítását, adott iskolaszakaszokra és ciklusokra kijelölve a

legfontosabb fejlesztési feladatokat, a tanterv témaköreire reflektáló tanári szabadság figyelembevételével. A kerettanterv fő tematikai egységei, témakörei a – vizuális kultúra részterületein alapuló – Nat-ban foglalt fő témakörök további részletezéseként alakultak ki. Minden témakör tartalmazza a megvalósításhoz szükséges óraszámajánlást, támaszkodik a Nat megadott tanulási eredményekre, és minden témakör fejlesztési feladatok és ismeretek, minimális fogalomkészlet megadásával konkretizálja az adott tanítási egység elvárható követelményeit. A tematikai egységek és meghatározott fejlesztési feladatok és ismeretek nem jelölnek időrendi sort, és nem azonosak egy-egy tanóra tananyagával, feladataival. Az egységek rugalmasan kezelhetők, a tanulásszervezés felépítésének logikája mentén történő saját igényű alkalmazás és az adott évfolyamra ajánlott óraszámjavaslatok figyelembevételével. A kerettantervi fejlesztési feladatok értelmezését ugyanakkor példák segítik, amelyek az adott követelmény pontosabb értelmezéséhez adnak ötleteket, illetve inspirálják a helyi tanterv vagy tanmenet tervezését. Egy-egy témakörnél megjelenő fogalmak iskolai feldolgozása természetesen az adott témakör fejlesztési feladataival összekapcsolva értelmezendő. Minden fejlesztési szakaszban és minden témakör esetében csak a belépő új fogalmak jelennek meg, de a már bevezetett fogalmakhoz kapcsolódó tudás elmélyítése és további felhasználása érdekében a fogalmak magasabb évfolyamokon az aktuális fejlesztési feladatoknak megfelelően, az iskola saját igényeinek, és a tanulók aktuális fejlettségi szintjének megfelelően ismételhetők.

II. A TANTÁRGY ÓRAKERETE

1–2. évfolyamon a vizuális kultúra tantárgy alapóraszámja angolos osztály esetén: **144 óra**

1–2. évfolyamon a vizuális kultúra tantárgy alapóraszámja németes osztály esetén: **72 óra**

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám 1. évfolyam angolos osztályaiban	Javasolt óraszám 1. évfolyam németes osztályaiban	Javasolt óraszám 2. évfolyam angolos osztályaiban	Javasolt óraszám 2. évfolyam németes osztályaiban
Vizuális kifejezőeszközök – Érzékelés, jellemzők, tapasztalat	horizontálisan beépül a többi témakörbe	horizontálisan beépül a többi témakörbe	horizontálisan beépül a többi témakörbe	horizontálisan beépül a többi témakörbe
Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények	28	14	28	14
Vizuális információ – Vizuális jelek a környezetünkben	6	3	7	3
Médiahasználat – Valós és virtuális információk	6	3	8	4
Álló- és mozgókép – Kép, hang, történet	6	3	7	4
Természetes és mesterséges környezet – Valós és kitalált tárgyak	12	6	10	5
Természetes és mesterséges környezet – Közvetlen környezetünk	14	7	12	6
ÖSSZES ÓRASZÁM:	72	36	72	36

III. A TANULÓK ÉRTÉKELÉSE

A tanulók értékelése:

A tanulók értékelése függ az egyéni képesség szerint elérhető legmagasabb szinttől, és a fejlesztés során várható eredménytől.

Fontos a motiváltság, a pozitívumok hangsúlyozása, a gyengeségek megfogalmazása.

Az ellenőrzés területei, formái:

- órai munka alatt
- csoport munkában
- önellenőrzés

Ellenőrzési és értékelési formák:

- órai munka (feladatok végrehajtása, lényegkiemelés),
- otthoni munka - szorgalmi munka,
- csoport, vagy projektmunka,
- versenyeken való részvétel.

A tanulói teljesítmény értékelése 1. osztályban és 2. osztály első félévében folyamatos szóbeli, valamint félévente írásbeli szöveges értékeléssel, 2. osztály 2. félévétől évközi érdemjegyekkel, valamint év végi osztályzattal történik.

1. ÉVFOLYAM

Évi óraszám: 36 óra (a németes osztályokban), 72 óra (az angolos osztályokban)

Heti óraszám: 1 óra (a németes osztályokban), 2 óra (az angolos osztályokban)

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám 1. évfolyam angolos osztályaiban	Javasolt óraszám 1. évfolyam németes osztályaiban
Vizuális kifejezőeszközök – Érzékelés, jellemzők, tapasztalat	horizontálisan beépül a többi témakörbe	horizontálisan beépül a többi témakörbe
Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények	28	14
Vizuális információ – Vizuális jelek a környezetünkben	6	3
Médiahasználat – Valós és virtuális információk	6	3
Álló- és mozgókép – Kép, hang, történet	6	3
Természetes és mesterséges környezet – Valós és kitalált tárgyak	12	6
Természetes és mesterséges környezet – Közvetlen környezetünk	14	7
ÖSSZES ÓRASZÁM:	72	36

A TANULÓK ÉRTÉKELÉSE

A tanulók értékelése:

A tanulók értékelése függ az egyéni képesség szerint elérhető legmagasabb szinttől, és a fejlesztés során várható eredménytől.

Fontos a motiváltság, a pozitívumok hangsúlyozása, a gyengeségek megfogalmazása.

Az ellenőrzés területei, formái:

- órai munka alatt
- csoport munkában
- önellenőrzés

Ellenőrzési és értékelési formák:

- órai munka (feladatok végrehajtása, lényegkiemelés),
- otthoni munka - szorgalmi munka,
- csoport, vagy projektmunka,
- versenyeken való részvétel.

A tanulói teljesítmény értékelése 1. osztályban folyamatos szóbeli, valamint félévente írásbeli szöveges értékeléssel történik.

Tantárgyi tartalom - tananyag

1. TÉMAKÖR: VIZUÁLIS KIFEJEZŐESZKÖZÖK - ÉRZÉKELÉS, JELLEMZŐK, TAPASZTALAT

Javasolt óraszám: horizontálisan beépül a többi témakörbe

Az első két évfolyam fejlesztési folyamatát végig kísérő, rendre ismétlődő fejlesztési feladatokhoz óraszám nem rendelhető, mert azokat a tanulói tevékenységformákat és típusokat tartalmazza, melyek, egyrészt az óvoda-iskola átmenetét szolgálják a kezdő szakaszban, és az esetleg fennálló hátrányok leküzdésére szolgálnak, másrészt a fejlesztés érdekében rendre meg kell, hogy jelenjenek a legtöbb ajánlott feladattípusban, noha legtöbb esetben nem képeznek önálló produktumot.

Fejlesztési feladatok, ismeretek, tantárgyi tartalom:

- Különböző érzékszervi tapasztalatok (pl. szaglás, hallás, tapintás, látás) élményszerű feldolgozása alapján, egyszerű következtetések szóbeli megfogalmazása és az élmények, kialakult érzések vizuális megjelenítése különböző eszközökkel síkban és térben (pl. rajz, festés, mintázás, építés/konstruálás, tárgyalakotás).
- A tanulás során felmerülő helyzetekben valós környezeti jellemzők (pl. téli táj, növény részei, osztályterem színei), képek és ábrák (pl. tankönyvi ábra, saját vagy társak rajza) célirányos megfigyelése, és a tapasztalatok szöveges megfogalmazása a látott információk pontos leírása és feldolgozása érdekében.
- Közvetlen megfigyelések útján szerzett konkrét vizuális tapasztalatok (pl. nagyság, felület, méret, irány, mennyiség, anyagszerűség, elhelyezkedés) alapján vizuális jellemzők kiválasztása, csoportosítása, megnevezése (pl. legsötétebb szín, legnagyobb forma, a kép jobb oldalán elhelyezkedő figura), és az érzékszervi tapasztalatok következetes felhasználása az alkotómunka során.
- Megadott szempontok alapján természeti és mesterséges tárgyak gyűjtése, megfigyelése, és a megfigyelések alapján a tárgyak pontos leírása és változatos vizuális megjelenítése játékos feladatokban.

Kapcsolódási pontok:

Matematika: tájékozódás térben, síkban, a tájékozódást segítő viszonyok.

Környezetismeret: A térkép legfontosabb elemeinek felismerése. Jelek, jelzések.

Természeti jelenségek, természetes anyagok.

Technika, életvitel és gyakorlat: jelzőtáblák.

Fogalmak: sík, tér, méret, irány, szín, felület, képelem

2. TÉMAKÖR: SÍKBELI ÉS TÉRBELI ALKOTÁSOK – MESE, FANTÁZIA, KÉPZELET, SZEMÉLYES ÉLMÉNYEK

Javasolt óraszám 1. évfolyam angol osztaibaiban: **28 óra**

Javasolt óraszám 1. évfolyam német osztaibaiban: **14 óra**

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- élmények, elképzelt vagy hallott történetek, szövegek részleteit különböző vizuális eszközökkel egyszerűen megjeleníti: rajzol, fest, nyomtat, fotóz, formáz, épít;
- rövid szövegekhez, egyéb tananyagtartalmakhoz síkbeli és térbeli vizuális illusztrációt készít különböző vizuális eszközökkel: rajzol, fest, nyomtat, fotóz, formáz, épít és a képet, tárgyat szövegesen értelmezi;
- egyszerű eszközökkel és anyagokból elképzelt teret rendez, alakít, egyszerű makettet készít egyénileg vagy csoportmunkában, és az elképzelt szövegesen is bemutatja, magyarázza;
- elképzelt történeteket, irodalmi alkotásokat bemutat, dramatizál, ehhez egyszerű eszközöket: bábót, teret/díszletet, kelléket, egyszerű jelmezt készít csoportmunkában, és élményeit szövegesen megfogalmazza;
- saját és társai vizuális munkáit szövegesen értelmezi, kiegészíti, magyarázza;
- saját történetet alkot, és azt vizuális eszközökkel is tetszőlegesen megjeleníti;
- különböző egyszerű anyagokkal kísérletezik, szabadon épít, saját célok érdekében konstruál
- élmények, elképzelt vagy hallott történetek, szövegek részleteit különböző vizuális eszközökkel egyszerűen megjeleníti: rajzol, fest, nyomtat, fotóz, formáz, épít;
- a tanulás során szerzett tapasztalatait, saját céljait, gondolatait vizuális megjelenítés segítségével magyarázza, illusztrálja egyénileg és csoportmunkában;
- saját és mások érzelmeit, hangulatait segítséggel megfogalmazza és egyszerű dramatikus eszközökkel eljátssza, vizuális eszközökkel megjeleníti;
- korábban átélt eseményeket, tapasztalatokat, élményeket különböző vizuális eszközökkel, élményszerűen megjelenít: rajzol, fest, nyomtat, formáz, épít, fotóz és magyarázza azt;

- azonosítja a nonverbális kommunikáció eszközeit: mimika, gesztus, ezzel kapcsolatos tapasztalatait közlési és kifejezési helyzetekben használja;
- valós vagy digitális játékélményeit vizuálisan és dramatikusán feldolgozza: rajzol, fest, formáz, nyomtat, eljátszik, elmesél;
- adott álló- vagy mozgóképi megjelenéseket egyéni elképzelés szerint átértelmez.

Fejlesztési feladatok, ismeretek, tantárgyi tartalom:

- Elképzelt vagy hallott történetek, rövid szövegek, irodalmi (pl. mese, vers) vagy zenei élmények (gyermekdal, gyermekjáték, mondóka) különböző részleteinek vizuális bemutatása a saját ötletek megjelenítése érdekében, különböző eszközökkel síkban és térben (pl. színes rajz, festmény, nyomat, kollázs, plasztika, makett, tábló), és a kitalált vizuális ötletek szöveges magyarázatával (Illusztráció síkban, vagy térben) Szemléltetésre ajánlott képanyag: Réber László, Reich Károly, Henzelmann Emma, Sajdik Ferenc illusztrációi.
- Saját kitalált történet elmesélése, és a történet néhány fontosabb jelenetének többalakos vizuális megjelenítése tetszőleges eszközökkel.
- Korábban átélt események, különböző személyes élmények felidézése és tetszőleges megjelenítése különböző eszközökkel síkban és térben (térábrázolási képesség, emberábrázolás, kifejezőképesség fejlesztése) Szemléltetésre ajánlott képanyag: Turner tájképei, Brueghel: Gyerekjátékok, Parasztlakodalom, Vankóné Dudás Juli: Jeles napok, népelet.
- Képek, vizuális műalkotások átértelmezése (emberábrázolás, differenciált arcábrázolás, térábrázolási képesség fejlesztése Szemléltetésre ajánlott képanyag: Szentkorona zománcképei, Szent László legendák, XI-XII. századi freskók, Csontváry Kosztká Tivadar tájképei.
- Személyes érzelmek, hangulatok kifejezése képalkotásban (kifejező képalkotás, kifejező jellegű plasztikus alkotás) Munkácsy Mihály: Ásító inas, Mednyánszky László: Verekedés után, E. Delacroix: Vihartól megrémült ló.
- Adott érzelmi állapot (pl. boldogság, rémület, tanácstalanság) kifejezése arcjátékkal és gesztusokkal, az érzelmek kifejezési lehetőségeinek tudatosítása érdekében. A tapasztalatok felhasználása egyszerű vizuális megjelenítés során (emberábrázolás, differenciált arc ábrázolás, kézábrázolás) Szemléltetésre ajánlott képanyag: Anna Margit: Rémület, Rembrandt és Saskia, Paul Klee: Önarckép, Leonardo da Vinci: Mona Lisa, Modigliani portréképei.

- Olvasmány- vagy zenei élményhez a jelentést vagy hangulatot erősítő vizuális illusztráció készítése választott technikával, és az elkészült alkotás szöveges magyarázatával.
- Magyar népmesékhez, népi mondókákhoz, népdalokhoz vizuális illusztráció készítése hagyományos, ember- vagy állatábrázolást is megjelenítő népművészeti alkotások (karcolt, faragott páasztorművészeti tárgyak) stíluselemeinek felhasználásával.
- Tanult irodalmi, zenei élmények, és médiaélmények (pl. mese, vers, gyermekdal, zenemű, animációs film) fontos helyszíneinek és szereplőinek megjelenítése síkban (pl. rajz, festés, vegyes technika) és térben egyszerű eszközök felhasználásával (pl. drapéria, kartondoboz, paraván, osztályterem átrendezése) csoportmunkában is.
- Irodalmi, zenei és médiaélmények (pl. mese, vers, gyermekdal, zenemű, animációs film) fontos helyszíneinek és szereplőinek megjelenítése egyszerű eszközök felhasználásával (tárgyakkal való bábozás, tárgyak megszemélyesítése) Szemléltetésre ajánlott: Foky Ottó: Ellopták a vitaminomat, 1966, Babfilm, 1975.
- Mozgásélmények (pl. tánc, csoportos játék, körjáték, körtánc) vizuális átírása (pl. vonalakkal, foltokkal, színekkel).

Kapcsolódási pontok:

Technika, életvitel és gyakorlat: közlekedés, környezetünk.

Környezetismeret: Természeti, technikai környezet. Múlt megidézése.

Testnevelés: térkitöltő és térkihasználó gyakorlatok, mozgástechnikák, tánctechnikák.

Matematika: Képzeletben történő mozgás. Hajtás, szétvágás síkmetszetek. Objektumok alkotása.

Fogalmak:

történet, szereplő, helyszín, vizuális jellemzők/karakter, illusztráció, vizuális technikák, népművészeti technikák, faragás

3. TÉMAKÖR: VIZUÁLIS INFORMÁCIÓ – VIZUÁLIS JELEK A KÖRNYEZETÜNKBEN

Javasolt óraszám 1. évfolyam angolos osztályaiban: **6 óra**

Javasolt óraszám 1. évfolyam németes osztályaiban: **3 óra**

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a tanulás során szerzett tapasztalatait, saját céljait, gondolatait vizuális megjelenítés segítségével magyarázza, illusztrálja egyénileg és csoportmunkában;
- a vizuális nyelv elemeinek értelmezésével és használatával kísérletezik;
- az adott életkornak megfelelő tájékoztatást, meggyőzést, figyelemfelkeltést szolgáló, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket segítséggel értelmez;
- egyszerű, mindennapok során használt jeleket felismer;
- adott cél érdekében egyszerű vizuális kommunikációt szolgáló megjelenéseket – jel, meghívó, plakát – készít egyénileg vagy csoportmunkában;
- pontosan ismeri államcímernk és nemzeti zászlónk felépítését, összetevőit, színeit

Fejlesztési feladatok és ismeretek:

- A tanulás során felmerülő helyzetekben tanítási egységekhez, és egyéb tantárgyi tartalmakhoz a tanulást vagy megértést segítő egyszerű ábra (pl. számegegyenes, betűsablon, szókértya) és eszköz (pl. tabló, makett, társasjáték) készítése, személyes célok érvényesítésével.
- Kisgyerekeknek szóló könyvborítók, füzetek, hirdetések üzenetének elemzése tanári segítséggel, és a tapasztalatok felhasználása egyszerű tervezési feladatokban (pl. plakát, névtábla, utcatábla, házszámábla készítése, füzetborító, csomagolópapír, meghívó tervezése).
- Közvetlen környezetében található jelek, jelzések (pl. útjelzés, közlekedési jelzés, piktogram, zenei kotta) gyűjtése, értelmezése tanítói segítséggel és a tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban (pl. rajzolt közlekedési terepasztal és annak kiegészítése térbeli közlekedési táblákkal).

- Iskolai életében megjelenő szabályok kapcsán piktogramokat, rajzi jeleket alkot. Véleményt formál társai piktogramterveinek érthetőségével kapcsolatban.
- Magyar nemzeti szimbólumok gyűjtése (pl. államcímer, nemzeti zászló, Szent Korona, Kossuth-címer, '56-os lyukas zászló) és a szimbolikus elemek felhasználása az alkotó munka során (pl. tárgyalkotás díszítményeként: huszárcsákó, pártá).
- Magyar népi díszítőművészet jelkészletének gyűjtése, kísérletezés a szimbólumok értelmezésével (tulipán, nap, madármotívum, kígyó stb.), tanítói segítséggel, egyénileg, vagy csoportban.

Kapcsolódási pontok:

Matematika: tájékozódás térben, síkban, a tájékozódást segítő viszonyok.

Környezetismeret: A térkép legfontosabb elemeinek felismerése. Jelek, jelzések. Természeti jelenségek, természetes anyagok.

Technika, életvitel és gyakorlat: jelzőtáblák.

Fogalmak:

jel, jelzés, vizuális üzenet, hirdetés, leegyszerűsítés, változat, díszítőmotívum, szimbólum

4. TÉMAKÖR: MÉDIAHASZNÁLAT – VALÓS ÉS VIRTUÁLIS INFORMÁCIÓK

Javasolt óraszám 1. évfolyam angolos osztályaiban: **6 óra**

Javasolt óraszám 1. évfolyam németes osztályaiban: **3 óra**

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- saját munkákat, képeket, műalkotásokat, mozgóképi részleteket szereplők karaktere, szín-, fényhatás, kompozíció, kifejezőerő szempontjából szövegesen elemez, összehasonlít;
- az adott életkornak megfelelő tájékoztatást, meggyőzést, figyelemfelkeltést szolgáló, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket segítséggel értelmez;
- adott cél érdekében fotót vagy rövid mozgóképet készít;
- valós vagy digitális játékelményeit vizuálisan és dramatikusan feldolgozza: rajzol, fest, formáz, nyomtat, eljátszik, elmesél.

Fejlesztési feladatok, ismeretek, tantárgyi tartalom:

- Régi magyar reklámok (pl. “Hurka Gyurka”, “Ezt nem lehet megenni”, “Bontott csirke”, “Forgó morgó” stb.) megnézéséhez.
- kapcsolódó tapasztalatok, érzések (pl. tetszés, kíváncsiság, félelem) megbeszélése és megjelenítése változatos eszközökkel (pl. rajzolás, festés, bábkészítés, szerepjáték). A megbeszélés eredményeként a valóság és a képzelet megkülönböztetése.
- Kisgyerekeknek szóló célzottan kommunikációs szándékú mozgóképi megjelenések (pl. tv reklám, gyermekműsor) üzenetének elemzése tanári segítséggel, a kommunikációs célt szolgáló legfontosabb eszközök és az elért hatás megfigyelésével (pl. szín, képkivágás, hanghatás, szöveg), és a tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban (pl. félelmetes-megnyugtató hangok gyűjtése, adott mozgóképi részlet hangulatának érzékeltetése színes kompozícióban).
- Különböző médiumok (pl. könyv, televízió, film, internet, videojáték) egyszerű példáinak elemzése tanári segítséggel, a valóságos és az elképzelt helyzetek azonosítása céljából.

Kapcsolódási pontok:

Magyar nyelv és irodalom: Mesék, narratív történetek.

Technika, életvitel és gyakorlat: egészséges és helyes szabadidős tevékenységek felsorolása, ismertetése, megbeszélése.

Erkölcstan: Önkifejezés és önbizalom erősítése, önálló gondolkodás, identitástudat fejlesztése. A fantázia jelentősége, használata, kitalált történet önmagáról (jellemábrázolás), meseszereplők osztályozása: jó-rossz tulajdonságokkal való azonosulási képesség vizsgálata, önmagára vetítése. Önmaga megértése.

Környezetismeret: Az érzékszervek működésének megtapasztalása, szerepének, védelmének felismerése a tájékozódásban, az információszerzésben. Napirend, szabadidő, egészséges életmód.

Magyar irodalom kiscsoportos és páros rövid jelenetek kitalálása és bemutatása.

Fogalmak:

információ, mozgókép, könyv, televízió, film, internet

5. TÉMAKÖR: ÁLLÓ- ÉS MOZGÓKÉP – KÉP, HANG, TÖRTÉNET

Javasolt óraszám 1. évfolyam angolos osztályaiban: **6 óra**

Javasolt óraszám 1. évfolyam németes osztályaiban: **3 óra**

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- az adott életkornak megfelelő rövid mozgóképi közléseket segítséggel elemez, a vizuális kifejezőeszközök használatának tudatosítása érdekében;
- adott cél érdekében fotót vagy rövid mozgóképet készít;
- az adott életkornak megfelelő tájékoztatást, meggyőzést, figyelemfelkeltést szolgáló, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket segítséggel értelmez;
- időbeli történéseket egyszerű vizuális eszközökkel, segítséggel megjelenít;
- saját történetet alkot, és azt vizuális eszközökkel is tetszőlegesen megjeleníti;
- adott álló- vagy mozgóképi megjelenéseket egyéni elképzelés szerint átértelmez.

Fejlesztési feladatok és ismeretek:

- Egyszerű mozgóképi részletek (pl. animációs film, reklámfilm) cselekményének elemzése, és a tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban (pl. időbeli történés képkockáinak rendezése, hang nélkül bemutatott mozgóképi részletek “szinkronizálása”).
- Egyszerű mozgóképi részletekben (pl. mesefilm, animációs film : Magyar népmesék, Rófusz Ferenc: A légy) hangok és a képek által közvetített érzelmek (pl. öröm, düh, félelem) azonosítása a hatások közös megbeszélésével.
- Fotó- vagy rajzsorozat készítése a mindennapok során tapasztalható időbeli változások szemléltetése érdekében (pl. napirend, naplemente, Luca-búza fejlődése).
- Mozgásillúziót keltő régi papírajátékok megismerése a tapasztalatok felhasználása önálló alkotó munkában (pl. “pörgetős mozi”).

Kapcsolódási pontok:

Magyar nyelv és irodalom: A szövegértés szövegtípusnak megfelelő funkciójáról, folyamatáról alkotott ismeret, meggyőződés kialakítása, fejlesztése. Alapvető erkölcsi, esztétikai fogalmak, kategóriák (szép, csúnya, jó, rossz, igaz, hamis). A történetiségen alapuló összefüggések megértése egy szálon futó történetekben. Összefüggő mondatok alkotása képek, képsorok segítségével, adott vagy választott témáról.

Erkölcstan: önmaga megértése, mesék kapcsolatrendszerének elemzése, mesei szereplők és tulajdonságaik (lent-fönt, jó-rossz).

Környezetismeret: az érzékszervek működésének megtapasztalása, szerepének, védelmének felismerése a tájékozódásban, az információszerzésben.

Ének-zene: Emocionális érzékenység fejlesztése. A teljes figyelem kialakításának fejlesztése. Tapasztalat a zenei jelenségekről.

Magyar irodalom: mese főhősének kiválasztása és a választás indoklása.

Fogalmak:

animációs film, képkocka, képregény, hanghatás, képsorozat

6. TÉMAKÖR: TERMÉSZETES ÉS MESTERSÉGES KÖRNYEZET – VALÓS ÉS KITALÁLT TÁRGYAK

Javasolt óraszám 1. évfolyam angol osztaibaiban: **12 óra**

Javasolt óraszám 1. évfolyam német osztaibaiban: **6 óra**

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- elképzelt történeteket, irodalmi alkotásokat bemutat, dramatizál, ehhez egyszerű eszközöket: bábót, teret/díszletet, kelléket, egyszerű jelmezt készít csoportmunkában, és élményeit szövegesen megfogalmazza;
- alkalmazza az egyszerű tárgykészítés legfontosabb technikáit: vág, ragaszt, tűz, varr, kötöz, fűz, mintáz;
- gyűjtött természeti vagy mesterséges formák egyszerűsítésével, vagy a magyar díszítőművészet általa megismert mintakincsének felhasználásával mintát tervez;
- adott cél érdekében alkalmazza a térbeli formaalkotás különböző technikáit egyénileg és csoportmunkában;
- különböző egyszerű anyagokkal kísérletezik, szabadon épít, saját célok érdekében konstruál.

Fejlesztési feladatok, ismeretek, tantárgyi tartalom:

- Egyszerű természeti- és mesterséges formák elemző-értelmező rajzolása.
- A készült rajzok leegyszerűsítésével sor- és terüldísz alkotása (megfigyelés utáni értelmező rajz készítése, részletkiemelés, nagyítás, átíró, redukáló motívumtervezés, sablonalakítás kivágással ismétlés sordísz alkotással, terüldísz alakzatba rendezéssel technika: stencilezés, átrajzolás, színezés, nyomtat).
- Egyszerű tárgy készítése hagyományos kézműves technikák alkalmazásával (pl. fonás, szövés, nemezelés, gyöngyfűzés, agyagozás).
- Képi inspiráció alapján (pl. természeti jelenségek, állatok, népművészeti motívumok) egyszerű mintaelem tervezése (pl. átrajzolás, rácsháló, indigó alkalmazása) A tervezés érdekében egyszerű rajzok készítése és szöveges magyarázata.

- Elképzelt, mesebeli tárgyak (pl. mindenkit megtáncoltató hangszer, láthatatlanná tevő ékszer, hároméltű jármű) tervezése és létrehozása választott egyszerű anyagokból (pl. papírpép, karton, hurkapálca, textil, gumi).
- Dramatikus játék céljára ujjbáb, síkbáb, kellék (pl. varázspálca, “rámás csizma”, “kőleves”) jelmezelem (pl. kalap, maszk, kötény), díszlet tervezése és elkészítése természetes vagy mesterséges/újrahasznosítható anyagokból (pl. textil, fonal, papír vagy műanyag hulladék, természetben talált anyagok) csoportmunkában is.
- Gyerekcsoport által ismert mese alapján vár, kastély konstruálása (pl. egyszerű konstruálás papírhengerek összeépítésével, festésével, ajtók, ablakok, ajtók kivágásával, rajzolt szereplőkkel való kiegészítéssel) Szemléltetésre ajánlott képanyag:
Márkus Géza: Cifra palota, Kecskemét, magyar várak képei.

Kapcsolódási pontok:

Technika, életvitel és gyakorlat: közlekedés, környezetünk.

Környezetismeret: Természeti, technikai környezet. Múlt megidézése.

Testnevelés: térkitöltő és térkihasználó gyakorlatok, mozgástechnikák, tánc technikák.

Matematika: Képzeletben történő mozgás. Hajtás, szétvágás síkmetszetek. Objektumok alkotása.

Fogalmak:

funkció, hagyomány, kézműves technika, díszítés, minta, öltözék

7. TÉMAKÖR: TERMÉSZETES ÉS MESTERSÉGES KÖRNYEZET – KÖZVETLEN KÖRNYEZETÜNK

Javasolt óraszám 1. évfolyam angolos osztályaiban: **14 óra**

Javasolt óraszám 1. évfolyam németes osztályaiban: **7 óra**

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- egyszerű eszközökkel és anyagokból elképzelt teret rendez, alakít, egyszerű makettet készít egyénileg vagy csoportmunkában, és az elképzelést szövegesen is bemutatja, magyarázza;
- saját és társai vizuális munkáit szövegesen értelmezi, kiegészíti, magyarázza;
- képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után adott szempontok szerint következtetést fogalmaz meg, megállapításait társaival is megvitatja;
- adott cél érdekében alkalmazza a térbeli formaalkotás különböző technikáit egyénileg és csoportmunkában;
- saját kommunikációs célból egyszerű térbeli tájékozódást segítő ábrát – alaprajz, térkép – készít;
- különböző egyszerű anyagokkal kísérletezik, szabadon épít, saját célok érdekében konstruál.

Fejlesztési feladatok, ismeretek, tantárgyi tartalom:

- A közvetlen környezet elemeinek és épülettípusainak (utca, tér, műemlék, nevezetes épület) összegyűjtése és életszerű megfigyelése, adott helyszínen vagy emlékezetből, megfigyelési szempontok szerinti megörökítése különböző technikákkal (pl. rajzolás, festés, mintázás, montázs).
- A közvetlen környezet különböző méretű tereinek (pl. utca, játszótér, buszmegálló, saját szoba, éléskamra, fiók) megfigyelése és leírása különböző szempontok szerint (pl. zajok, szagok, színek, funkciók, rendezettség) és a tapasztalatok felhasználásával a tér áttervezése a tér jellemzőinek, stílusának vagy hangulatának megváltoztatása érdekében, csoportmunkában is. A tervezés érdekében egyszerű rajzok készítése és szöveges magyarázata.

- A közvetlen környezet épített/tervezett elemeinek és épülettípusainak összegyűjtése (pl. park, iskola, vegyesbolt, templom, bisztró, víztorony, szeméthyűjtő sziget) és vizuális megjelenítése különböző eszközökkel síkban és térben (pl. rajz, festés, montázs, talált tárgy átalakítás, makett). A gyűjtés segítségével a szűkebb lakóhely választott részletének makettezése vagy megépítése egyszerű anyagokból, a tér játékos bemutatása érdekében, csoportmunkában is.
- Helyi múzeum, kiállítás, helytörténeti gyűjtemény, tájház látogatása, azzal kapcsolatos ismeretszerzés alapján élményszerű vizuális megjelenítés.

Kapcsolódási pontok:

Technika, életvitel és gyakorlat: közlekedés, környezetünk.

Környezetismeret: Természeti, technikai környezet. Múlt megidézése.

Testnevelés: térkitöltő és térkihasználó gyakorlatok, mozgástechnikák, tánctechnikák.

Matematika: Képzeletben történő mozgatás. Hajtás, szétvágás síkmetszetek. Objektumok alkotása.

Fogalmak:

építészet, műemlék, műemlékvédelem

ÉV VÉGI KÖVETELMÉNYEK

- Térbeli építményeket tud emelni, játékszituációnak megfelelően – közben képes a tárgyak egymás mellé rendelésére próbálkozással.
- Téralakítását spontán és irányított megfigyeléssel kíséri, megfigyeléseit szóban is törekszik megfogalmazni.
- Térbeli tapasztalatait szubjektív módon építi be ábrázolásaiba.
- Élmény, képzelet és emlékezet alapján gazdag egyéni formakincs jelenik meg.
- A kézbe vett tárgy szemlélés utáni lerajzolása – szubjektivitás!
- Összehasonlításra alapuló tapasztalatai vannak a tárgyak legjellemzőbb tulajdonságairól.
- Tud egyszerű játéktárgyat elképzelni, magának, másnak elkészíteni.
- Szubjektív színválasztásra épülő színes munkák, többféle színárnyalat (véletlenszerű!).
- Színbeli összehasonlítással szerez tapasztalatokat a legfeltűnőbb színbeli tulajdonságokról.
- Ismeri, megnevezi a festékszíneket.
- Kiemelés színnel (ösztönös megnyilvánulásként).
- Az ábrázolás anyagaival és technikáival segítséggel, próbálkozva, kísérletezve dolgozik.
- Tudja a festéket oldani, hígítani, sűríteni.
- Bátran gyúrja az agyagot, lapos és tömörszerű formát is alakít kezével (elsődleges mintázó eszköze).
- Papírtépésben, nyírásban, ragasztásban önálló.
- Képes a képi-plasztikai önkifejezésre, fantáziavilága bátran, határozottan mutatkozik meg.
- Képes kiemelni a számára fontos képi részleteket, érzelmi indítékból, kiemelési céllal díszít, alakít forma-és színritmust.
- Képes az adott térrész, képfelület betöltésére.
- Szabadon és bátran használja az életkorára jellemző sajátos, kevert ábrázolási módokat (röntgenrajz, kiterítés stb.)
- Képes a természet formáiban, színeiben, szép tárgyakban gyönyörködni, különleges formákra, jelenségekre, műalkotásokra rácsodálkozni.

- Képes a képen látható formák, színek, alakok felismerésére, felsorolására, megnevezi a már ismert kifejezési eszközöket (pont, vonal, szín stb.)
- Szerzett tapasztalatot művészeti könyvek, albumok nézegetésével, múzeumlátogatással.
- A megismert munkafogásokat biztatással alkalmazni tudja.
- A rajzeszközöket rendeltetésszerűen használja.
- Igényes környezetére, év végére már tevékenyen részt vesz annak szépítésében.

Vizsgakövetelmények vizuális kultúrából az 1. évfolyam végén

Térbeli építményeket tud emelni, játékszituációnak megfelelően – közben képes a tárgyak egymás mellé rendelésére próbálkozással.

Téralakítását spontán és irányított megfigyeléssel kíséri, megfigyeléseit szóban is törekszik megfogalmazni.

Térbeli tapasztalatait szubjektív módon építi be ábrázolásaiba.

Élmény, képzelet és emlékezet alapján gazdag egyéni formakincs jelenik meg munkáiban. Összehasonlításon alapuló tapasztalatai vannak a tárgyak legjellemzőbb tulajdonságairól. Tud egyszerű játéktárgyat elképzelni elkészíteni.

Szubjektív színválasztásra épülő színes munkákat tud bemutatni, többféle színárnyalat véletlenszerű felhasználásával.

Színbeli összehasonlítással szerez tapasztalatokat a legfeltűnőbb színbeli tulajdonságokról. Ismeri, megnevezi a festékszíneket.

Munkáin megjelenik a színekkel való kiemelés.

Az ábrázolás anyagait és technikáit kis segítséggel alkalmazza.

Tudja a festéket oldani, hígítani, sűríteni.

Bátran gyúrja az agyagot, lapos és tömbszerű formát is alakít a kezével, mint elsődleges mintázó eszközzel.

Papírtépésben, nyírásban, ragasztásban önálló.

Képes a képi-plasztikai önkifejezésre, fantáziavilága bátran, határozottan mutatkozik meg. Képes kiemelni a számára fontos képi részleteket. Érzelmi indítékból, kiemelési céllal díszít, alakít forma-és színritmust.

Képes az adott térrész, képfelület betöltésére.

Szabadon és bátran használja az életkorára jellemző sajátos, kevert ábrázolási módokat (röntgenrajz, kiterítés stb.)

Képes a természet formáiban, színeiben, szép tárgyakban gyönyörködni, különleges formákra, jelenségekre, műalkotásokra rácsodálkozni.

Képes a képen látható formák, színek, alakok felismerésére, felsorolására, megnevezi a már ismert kifejezési eszközöket (pont, vonal, szín stb.)

A megismert munkafogásokat biztatással alkalmazni tudja.

A rajzeszközöket rendeltetésszerűen használja.

Igényes környezetére, év végére már tevékenyen részt vesz annak szépítésében.

2. ÉVFOLYAM

Évi óraszám: 36 óra (a németes osztályokban), 72 óra (az angolos osztályokban)

Heti óraszám: 1 óra (a németes osztályokban), 2 óra (az angolos osztályokban)

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám 2. évfolyam angolos osztályaiban	Javasolt óraszám 2. évfolyam németes osztályaiban
Vizuális kifejezőeszközök – Érzékelés, jellemzők, tapasztalat	horizontálisan beépül a többi témakörbe	horizontálisan beépül a többi témakörbe
Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények	28	14
Vizuális információ – Vizuális jelek a környezetünkben	7	3
Médiahasználat – Valós és virtuális információk	8	4
Álló- és mozgókép – Kép, hang, történet	7	4
Természetes és mesterséges környezet – Valós és kitalált tárgyak	10	5
Természetes és mesterséges környezet – Közvetlen környezetünk	12	6
ÖSSZES ÓRASZÁM:	72	36

A TANULÓK ÉRTÉKELÉSE

A tanulók értékelése:

A tanulók értékelése függ az egyéni képesség szerint elérhető legmagasabb szinttől, és a fejlesztés során várható eredménytől.

Fontos a motiváltság, a pozitívumok hangsúlyozása, a gyengeségek megfogalmazása.

Az ellenőrzés területei, formái:

- órai munka alatt
- csoport munkában
- önellenőrzés

Ellenőrzési és értékelési formák:

- órai munka (feladatok végrehajtása, lényegkiemelés),
- otthoni munka - szorgalmi munka,
- csoport, vagy projekt munka,
- versenyeken való részvétel.

A tanulói teljesítmény értékelése 2. osztály első félévében folyamatos szóbeli, valamint félévkor írásbeli szöveges értékeléssel, 2. osztály 2. félévétől évközi érdemjegyekkel, valamint év végi osztályzattal történik.

Tantárgyi tartalom - tananyag

1. TÉMAKÖR: VIZUÁLIS KIFEJEZŐESZKÖZÖK - ÉRZÉKELÉS, JELLEMZŐK, TAPASZTALAT

Javasolt óraszám: horizontálisan beépül a többi témakörbe

Az első két évfolyam fejlesztési folyamatát végig kísérő, rendre ismétlődő fejlesztési feladatokhoz óraszám nem rendelhető, mert azokat a tanulói tevékenységformákat és típusokat tartalmazza, melyek, egyrészt az óvoda-iskola átmenetét szolgálják a kezdő szakaszban, és az esetleg fennálló hátrányok leküzdésére szolgálnak, másrészt a fejlesztés érdekében rendre meg kell, hogy jelenjenek a legtöbb ajánlott feladattípusban, noha legtöbb esetben nem képeznek önálló produktumot.

Fejlesztési feladatok, ismeretek, tantárgyi tartalom:

- *Különböző érzékszervi tapasztalatok* (pl. szaglás, hallás, tapintás, látás) élményszerű feldolgozása alapján, egyszerű következtetések szóbeli megfogalmazása és az élmények, kialakult érzések vizuális megjelenítése különböző eszközökkel síkban és térben (pl. rajz, festés, mintázás, építés/konstruálás, tárgyalakítás).
- A tanulás során felmerülő helyzetekben valós környezeti jellemzők (pl. téli táj, növény részei, osztályterem színei), képek és ábrák (pl. tankönyvi ábra, saját vagy társak rajza) célirányos megfigyelése, és a tapasztalatok szöveges megfogalmazása a látott információk pontos leírása és feldolgozása érdekében.
- Közvetlen megfigyelések útján szerzett konkrét vizuális tapasztalatok (pl. nagyság, felület, méret, irány, mennyiség, anyagszerűség, elhelyezkedés) alapján vizuális jellemzők kiválasztása, csoportosítása, megnevezése (pl. legsötétebb szín, legnagyobb forma, a kép jobb oldalán elhelyezkedő figura), és az érzékszervi tapasztalatok következetes felhasználása az alkotómunka során.
- Megadott szempontok alapján természeti és mesterséges tárgyak gyűjtése, megfigyelése, és a megfigyelések alapján a tárgyak pontos leírása és változatos vizuális megjelenítése játékos feladatokban.

Kapcsolódási pontok:

Vizuális kultúra helyi tanterv 1-2. évfolyam 2020.

Matematika: tájékozódás térben, síkban, a tájékozódást segítő viszonyok.

Környezetismeret: A térkép legfontosabb elemeinek felismerése. Jelek, jelzések.

Természeti jelenségek, természetes anyagok.

Technika, életvitel és gyakorlat: jelzőtáblák.

Fogalmak:

sík, tér, méret, irány, szín, felület, képelem

2. TÉMAKÖR: SÍKBELI ÉS TÉRBELI ALKOTÁSOK – MESE, FANTÁZIA, KÉPZELET, SZEMÉLYES ÉLMÉNYEK

Javasolt óraszám 2. évfolyam angolos osztályaiban: **28 óra**

Javasolt óraszám 2. évfolyam németes osztályaiban: **14 óra**

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- élmények, elképzelt vagy hallott történetek, szövegek részleteit különböző vizuális eszközökkel egyszerűen megjeleníti: rajzol, fest, nyomtat, fotóz, formáz, épít;
- rövid szövegekhez, egyéb tananyagtartalmakhoz síkbeli és térbeli vizuális illusztrációt készít különböző vizuális eszközökkel: rajzol, fest, nyomtat, fotóz, formáz, épít és a képet, tárgyat szövegesen értelmezi;
- egyszerű eszközökkel és anyagokból elképzelt teret rendez, alakít, egyszerű makettet készít egyénileg vagy csoportmunkában, és az elképzelt szövegesen is bemutatja, magyarázza;
- elképzelt történeteket, irodalmi alkotásokat bemutat, dramatizál, ehhez egyszerű eszközöket: bábót, teret/díszletet, kelléket, egyszerű jelmezt készít csoportmunkában, és élményeit szövegesen megfogalmazza;
- saját és társai vizuális munkáit szövegesen értelmezi, kiegészíti, magyarázza;
- saját történetet alkot, és azt vizuális eszközökkel is tetszőlegesen megjeleníti;
- különböző egyszerű anyagokkal kísérletezik, szabadon épít, saját célok érdekében konstruál
- élmények, elképzelt vagy hallott történetek, szövegek részleteit különböző vizuális eszközökkel egyszerűen megjeleníti: rajzol, fest, nyomtat, fotóz, formáz, épít;
- a tanulás során szerzett tapasztalatait, saját céljait, gondolatait vizuális megjelenítés segítségével magyarázza, illusztrálja egyénileg és csoportmunkában;
- saját és mások érzelmeit, hangulatait segítséggel megfogalmazza és egyszerű dramatikus eszközökkel eljátssza, vizuális eszközökkel megjeleníti;
- korábban átélt eseményeket, tapasztalatokat, élményeket különböző vizuális eszközökkel, élményszerűen megjelenít: rajzol, fest, nyomtat, formáz, épít, fotóz és magyarázza azt;

- azonosítja a nonverbális kommunikáció eszközeit: mimika, gesztus, ezzel kapcsolatos tapasztalatait közlési és kifejezési helyzetekben használja;
- valós vagy digitális játékélményeit vizuálisan és dramatikusan feldolgozza: rajzol, fest, formáz, nyomtat, eljátszik, elmesél;
- adott álló- vagy mozgóképi megjelenéseket egyéni elképzelés szerint átértelmez.

Fejlesztési feladatok, ismeretek, tantárgyi tartalom:

- Elképzelt vagy hallott történetek, rövid szövegek, irodalmi (pl. mese, vers) vagy zenei élmények (gyermekdal, gyermekjáték, mondóka) különböző részleteinek vizuális bemutatása a saját ötletek megjelenítése érdekében, különböző eszközökkel síkban és térben (pl. színes rajz, festmény, nyomat, kollázs, plasztika, makett, tábló), és a kitalált vizuális ötletek szöveges magyarázatával (Illusztráció síkban, vagy térben) Szemléltetésre ajánlott képanyag: Réber László, Reich Károly, Henzelmann Emma, Sajdik Ferenc illusztrációi.
- Saját kitalált történet elmesélése, és a történet néhány fontosabb jelenetének többalakos vizuális megjelenítése tetszőleges eszközökkel.
- Korábban átélt események, különböző személyes élmények felidézése és tetszőleges megjelenítése különböző eszközökkel síkban és térben (térábrázolási képesség, emberábrázolás, kifejezőképesség fejlesztése) Szemléltetésre ajánlott képanyag: Turner tájképei, Brueghel: Gyerekjátékok, Parasztlakodalom, Vankóné Dudás Juli: Jeles napok, népelet.
- Képek, vizuális műalkotások átértelmezése (emberábrázolás, differenciált arcábrázolás, térábrázolási képesség fejlesztése Szemléltetésre ajánlott képanyag: Szentkorona zománcképei, Szent László legendák, XI-XII. századi freskók, Csontváry Kosztká Tivadar tájképei.
- Személyes érzelmek, hangulatok kifejezése képalkotásban (kifejező képalkotás, kifejező jellegű plasztikus alkotás) Munkácsy Mihály: Ásító inas, Mednyánszky László: Verekedés után, E. Delacroix: Vihartól megrémült ló.
- Adott érzelmi állapot (pl. boldogság, rémület, tanácstalanság) kifejezése arcjátékkal és gesztusokkal, az érzelmek kifejezési lehetőségeinek tudatosítása érdekében. A tapasztalatok felhasználása egyszerű vizuális megjelenítés során (emberábrázolás, differenciált arc ábrázolás, kézábrázolás) Szemléltetésre ajánlott képanyag: Anna

Margit: Rémület, Rembrandt és Saskia, Paul Klee: Önarckép, Leonardo da Vinci: Mona Lisa, Modigliani portréképei.

- Olvasmány- vagy zenei élményhez a jelentést vagy hangulatot erősítő vizuális illusztráció készítése választott technikával, és az elkészült alkotás szöveges magyarázatával.
- Magyar népmesékhez, népi mondókákhoz, népdalokhoz vizuális illusztráció készítése hagyományos, ember- vagy állatábrázolást is megjelenítő népművészeti alkotások (karcolozott, faragott páasztorművészeti tárgyak) stíuselemeinek felhasználásával.
- Tanult irodalmi, zenei élmények, és médiaélmények (pl. mese, vers, gyermekdal, zenemű, animációs film) fontos helyszíneinek és szereplőinek megjelenítése síkban (pl. rajz, festés, vegyes technika) és térben egyszerű eszközök felhasználásával (pl. drapéria, kartondoboz, paraván, osztályterem átrendezése) csoportmunkában is.
- Irodalmi, zenei és médiaélmények (pl. mese, vers, gyermekdal, zenemű, animációs film) fontos helyszíneinek és szereplőinek megjelenítése egyszerű eszközök felhasználásával (tárgyakkal való bábozás, tárgyak megszemélyesítése) Szemléltetésre ajánlott: Foky Ottó: Ellopták a vitaminomat, 1966, Babfilm, 1975.
- Mozgásélmények (pl. tánc, csoportos játék, körjáték, körtánc) vizuális átírása (pl. vonalakkal, foltokkal, színekkel).

Kapcsolódási pontok:

Technika, életvitel és gyakorlat: közlekedés, környezetünk.

Környezetismeret: Természeti, technikai környezet. Múlt megidézése.

Testnevelés: térkitöltő és térkihasználó gyakorlatok, mozgástechnikák, tánctechnikák.

Matematika: Képzeletben történő mozgás. Hajtás, szétvágás síkmetszetek. Objektumok alkotása.

Fogalmak:

történet, szereplő, helyszín, vizuális jellemzők/karakter, illusztráció, vizuális technikák, népművészeti technikák, faragás

3. TÉMAKÖR: VIZUÁLIS INFORMÁCIÓ – VIZUÁLIS JELEK A KÖRNYEZETÜNKBEN

Javasolt óraszám 2. évfolyam angolos osztályaiban: **7 óra**

Javasolt óraszám 2. évfolyam németes osztályaiban: **3 óra**

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a tanulás során szerzett tapasztalatait, saját céljait, gondolatait vizuális megjelenítés segítségével magyarázza, illusztrálja egyénileg és csoportmunkában;
- a vizuális nyelv elemeinek értelmezésével és használatával kísérletezik;
- az adott életkornak megfelelő tájékoztatást, meggyőzést, figyelemfelkeltést szolgáló, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket segítséggel értelmez;
- egyszerű, mindennapok során használt jeleket felismer;
- adott cél érdekében egyszerű vizuális kommunikációt szolgáló megjelenéseket – jel, meghívó, plakát – készít egyénileg vagy csoportmunkában;
- pontosan ismeri államcímernk és nemzeti zászlónk felépítését, összetevőit, színeit

Fejlesztési feladatok, ismeretek, tantárgyi tartalom:

- A tanulás során felmerülő helyzetekben tanítási egységekhez, és egyéb tantárgyi tartalmakhoz a tanulást vagy megértést segítő egyszerű ábra (pl. számegegyenes, betűsablon, szókértya) és eszköz (pl. tábló, makett, társasjáték) készítése, személyes célok érvényesítésével.
- Kisgyerekeknek szóló könyvborítók, füzetek, hirdetések üzenetének elemzése tanári segítséggel, és a tapasztalatok felhasználása egyszerű tervezési feladatokban (pl. plakát, névtábla, utcatábla, házszám-tábla készítése, füzetborító, csomagolópapír, meghívó tervezése).
- Közvetlen környezetében található jelek, jelzések (pl. útjelzés, közlekedési jelzés, piktogram, zenei kotta) gyűjtése, értelmezése tanítói segítséggel és a tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban (pl. rajzolt közlekedési terepasztal és annak kiegészítése térbeli közlekedési táblákkal).

- Iskolai életében megjelenő szabályok kapcsán piktogramokat, rajzi jeleket alkot. Véleményt formál társai piktogramterveinek érthetőségével kapcsolatban.
- Magyar nemzeti szimbólumok gyűjtése (pl. államcímer, nemzeti zászló, Szent Korona, Kossuth-címer, '56-os lyukas zászló) és a szimbolikus elemek felhasználása az alkotó munka során (pl. tárgyalkotás díszítményeként: huszárcsákó, pártá).
- Magyar népi díszítőművészet jelkészletének gyűjtése, kísérletezés a szimbólumok értelmezésével (tulipán, nap, madármotívum, kígyó stb.), tanítói segítséggel, egyénileg, vagy csoportban.

Kapcsolódási pontok:

Matematika: tájékozódás térben, síkban, a tájékozódást segítő viszonyok.

Környezetismeret: A térkép legfontosabb elemeinek felismerése. Jelek, jelzések. Természeti jelenségek, természetes anyagok.

Technika, életvitel és gyakorlat: jelzőtáblák.

Fogalmak:

jel, jelzés, vizuális üzenet, hirdetés, leegyszerűsítés, változat, díszítőmotívum, szimbólum

4. TÉMAKÖR: MÉDIAHASZNÁLAT – VALÓS ÉS VIRTUÁLIS INFORMÁCIÓK

Javasolt óraszám 2. évfolyam angolos osztályaiban: **8 óra**

Javasolt óraszám 2. évfolyam németes osztályaiban: **4 óra**

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- saját munkákat, képeket, műalkotásokat, mozgóképi részleteket szereplők karaktere, szín-, fényhatás, kompozíció, kifejezőerő szempontjából szövegesen elemez, összehasonlít;
- az adott életkornak megfelelő tájékoztatást, meggyőzést, figyelemfelkeltést szolgáló, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket segítségével értelmez;
- adott cél érdekében fotót vagy rövid mozgóképet készít;
- valós vagy digitális játékélményeit vizuálisan és dramatikusan feldolgozza: rajzol, fest, formáz, nyomtat, eljátszik, elmesél.

Fejlesztési feladatok, ismeretek, tantárgyi tartalom:

- Régi magyar reklámok (pl. “Hurka Gyurka”, “Ezt nem lehet megunni”, “Bontott csirke”, “Forgó morgó” stb.) megnézéséhez.
- kapcsolódó tapasztalatok, érzések (pl. tetszés, kíváncsiság, félelem) megbeszélése és megjelenítése változatos eszközökkel (pl. rajzolás, festés, bábkészítés, szerepjáték). A megbeszélés eredményeként a valóság és a képzelet megkülönböztetése.
- Kisgyerekeknek szóló célzottan kommunikációs szándékú mozgóképi megjelenések (pl. tv reklám, gyermekműsor) üzenetének elemzése tanári segítséggel, a kommunikációs célt szolgáló legfontosabb eszközök és az elért hatás megfigyelésével (pl. szín, képkivágás, hanghatás, szöveg), és a tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban (pl. félelmetes-megnyugtató hangok gyűjtése, adott mozgóképi részlet hangulatának érzékeltetése színes kompozícióban).
- Különböző médiumok (pl. könyv, televízió, film, internet, videojáték) egyszerű példáinak elemzése tanári segítséggel, a valóságos és az elképzelt helyzetek azonosítása céljából.

Kapcsolódási pontok:

Magyar nyelv és irodalom: Mesék, narratív történetek.

Technika, életvitel és gyakorlat: egészséges és helyes szabadidős tevékenységek felsorolása, ismertetése, megbeszélése.

Erkölcstan: Önkifejezés és önbizalom erősítése, önálló gondolkodás, identitástudat fejlesztése. A fantázia jelentősége, használata, kitalált történet önmagáról (jellemábrázolás), meseszereplők osztályozása: jó-rossz tulajdonságokkal való azonosulási képesség vizsgálata, önmagára vetítése. Önmaga megértése.

Környezetismeret: Az érzékszervek működésének megtapasztalása, szerepének, védelmének felismerése a tájékozódásban, az információszerzésben. Napirend, szabadidő, egészséges életmód.

Magyar irodalom kiscsoportos és páros rövid jelenetek kitalálása és bemutatása.

Fogalmak:

információ, mozgókép, könyv, televízió, film, internet

5. TÉMAKÖR: ÁLLÓ- ÉS MOZGÓKÉP – KÉP, HANG, TÖRTÉNET

Javasolt óraszám 2. évfolyam angolos osztályaiban: **7 óra**

Javasolt óraszám 2. évfolyam németes osztályaiban: **4 óra**

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- az adott életkornak megfelelő rövid mozgóképi közléseket segítséggel elemez, a vizuális kifejezőeszközök használatának tudatosítása érdekében;
- adott cél érdekében fotót vagy rövid mozgóképet készít;
- az adott életkornak megfelelő tájékoztatást, meggyőzést, figyelemfelkeltést szolgáló, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket segítséggel értelmez;
- időbeli történéseket egyszerű vizuális eszközökkel, segítséggel megjelenít;
- saját történetet alkot, és azt vizuális eszközökkel is tetszőlegesen megjeleníti;
- adott álló- vagy mozgóképi megjelenéseket egyéni elképzelés szerint átértelmez.

Fejlesztési feladatok, ismeretek, tantárgyi tartalom:

- Egyszerű mozgóképi részletek (pl. animációs film, reklámfilm) cselekményének elemzése, és a tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban (pl. időbeli történés képkockáinak rendezése, hang nélkül bemutatott mozgóképi részletek “szinkronizálása”).
- Egyszerű mozgóképi részletekben (pl. mesefilm, animációs film : Magyar népmesék, Rófuszt Ferenc: A légy) hangok és a képek által közvetített érzelmek (pl. öröm, düh, félelem) azonosítása a hatások közös megbeszélésével.
- Fotó- vagy rajzsorozat készítése a mindennapok során tapasztalható időbeli változások szemléltetése érdekében (pl. napirend, naplemente, Luca-búza fejlődése).
- Mozgásillúziót keltő régi papírajátékok megismerése a tapasztalatok felhasználása önálló alkotó munkában (pl. “pörgetős mozi”).

Kapcsolódási pontok:

Magyar nyelv és irodalom: A szövegértés szövegtípusnak megfelelő funkciójáról, folyamatáról alkotott ismeret, meggyőződés kialakítása, fejlesztése. Alapvető erkölcsi, esztétikai fogalmak, kategóriák (szép, csúnya, jó, rossz, igaz, hamis). A történetiségen alapuló összefüggések megértése egy szálon futó történetben. Összefüggő mondatok alkotása képek, képsorok segítségével, adott vagy választott témáról.

Erkölcstan: önmaga megértése, mesék kapcsolatrendszerének elemzése, mesei szereplők és tulajdonságaik (lent-fönt, jó-rossz).

Környezetismeret: az érzékszervek működésének megtapasztalása, szerepének, védelmének felismerése a tájékozódásban, az információszerzésben.

Ének-zene: Emocionális érzékenység fejlesztése. A teljes figyelem kialakításának fejlesztése. Tapasztalat a zenei jelenségekről.

Magyar irodalom: mese főhősének kiválasztása és a választás indoklása.

Fogalmak:

animációs film, képkocka, képregény, hanghatás, képsorozat

6. TÉMAKÖR: TERMÉSZETES ÉS MESTERSÉGES KÖRNYEZET – VALÓS ÉS KITALÁLT TÁRGYAK

Javasolt óraszám 2. évfolyam angol osztaibaiban: **10 óra**

Javasolt óraszám 2. évfolyam német osztaibaiban: **5 óra**

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- elképzelt történeteket, irodalmi alkotásokat bemutat, dramatizál, ehhez egyszerű eszközöket: bábót, teret/díszletet, kelléket, egyszerű jelmezt készít csoportmunkában, és élményeit szövegesen megfogalmazza;
- alkalmazza az egyszerű tárgykészítés legfontosabb technikáit: vág, ragaszt, tűz, varr, kötöz, fűz, mintáz;
- gyűjtött természeti vagy mesterséges formák egyszerűsítésével, vagy a magyar díszítőművészet általa megismert mintakincsének felhasználásával mintát tervez;
- adott cél érdekében alkalmazza a térbeli formaalkotás különböző technikáit egyénileg és csoportmunkában;
- különböző egyszerű anyagokkal kísérletezik, szabadon épít, saját célok érdekében konstruál.

Fejlesztési feladatok, ismeretek, tantárgyi tartalom:

- Egyszerű természeti- és mesterséges formák elemző-értelmező rajzolása.
- A készült rajzok leegyszerűsítésével sor- és terüldísz alkotása (megfigyelés utáni értelmező rajz készítése, részletkiemelés, nagyítás, átíró, redukáló motívumtervezés, sablonalakítás kivágással ismétlés sordísz alkotással, terüldísz alakzatba rendezéssel technika: stencilezés, átrajzolás, színezés, nyomtat).
- Egyszerű tárgy készítése hagyományos kézműves technikák alkalmazásával (pl. fonás, szövés, nemezelés, gyöngyfűzés, agyagozás).
- Képi inspiráció alapján (pl. természeti jelenségek, állatok, népművészeti motívumok) egyszerű mintaelem tervezése (pl. átrajzolás, rácsháló, indigó alkalmazása) A tervezés érdekében egyszerű rajzok készítése és szöveges magyarázata.

- Elképzelt, mesebeli tárgyak (pl. mindenkit megtáncoltató hangszer, láthatatlanná tevő ékszer, hároméltű jármű) tervezése és létrehozása választott egyszerű anyagokból (pl. papírpép, karton, hurkapálca, textil, gumi).
- Dramatikus játék céljára ujjbáb, síkbáb, kellék (pl. varázspálca, “rámás csizma”, “kőleves”) jelmezelem (pl. kalap, maszk, kötény), díszlet tervezése és elkészítése természetes vagy mesterséges/újrahasznosítható anyagokból (pl. textil, fonal, papír vagy műanyag hulladék, természetben talált anyagok) csoportmunkában is.
- Gyerekcsoport által ismert mese alapján vár, kastély konstruálása (pl. egyszerű konstruálás papírhengerek összeépítésével, festésével, ajtók, ablakok, ajtók kivágásával, rajzolt szereplőkkel való kiegészítéssel) Szemléltetésre ajánlott képanyag: Márkus Géza: Cifra palota, Kecskemét, magyar várak képei.

Kapcsolódási pontok:

Technika, életvitel és gyakorlat: közlekedés, környezetünk.

Környezetismeret: Természeti, technikai környezet. Múlt megidézése.

Testnevelés: térkitöltő és térkihasználó gyakorlatok, mozgástechnikák, tánctechnikák.

Matematika: Képzletben történő mozgás. Hajtás, szétvágás síkmetszetek. Objektumok alkotása.

Fogalmak:

funkció, hagyomány, kézműves technika, díszítés, minta, öltözék

7. TÉMAKÖR: TERMÉSZETES ÉS MESTERSÉGES KÖRNYEZET – KÖZVETLEN KÖRNYEZETÜNK

Javasolt óraszám 2. évfolyam angol osztaiaiban: **12 óra**

Javasolt óraszám 2. évfolyam német osztaiaiban: **6 óra**

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- egyszerű eszközökkel és anyagokból elképzelt teret rendez, alakít, egyszerű makettet készít egyénileg vagy csoportmunkában, és az elképzést szövegesen is bemutatja, magyarázza;
- saját és társai vizuális munkáit szövegesen értelmezi, kiegészíti, magyarázza;
- képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után adott szempontok szerint következtetést fogalmaz meg, megállapításait társaival is megvitatja;
- adott cél érdekében alkalmazza a térbeli formaalkotás különböző technikáit egyénileg és csoportmunkában;
- saját kommunikációs célból egyszerű térbeli tájékozódást segítő ábrát – alaprajz, térkép – készít;
- különböző egyszerű anyagokkal kísérletezik, szabadon épít, saját célok érdekében konstruál.

Fejlesztési feladatok, ismeretek, tantárgyi tartalom:

- A közvetlen környezet elemeinek és épülettípusainak (utca, tér, műemlék, nevezetes épület) összegyűjtése és életszerű megfigyelése, adott helyszínen vagy emlékezetből, megfigyelési szempontok szerinti megörökítése különböző technikákkal (pl. rajzolás, festés, mintázás, montázs).
- A közvetlen környezet különböző méretű tereinek (pl. utca, játszótér, buszmegálló, saját szoba, éléskamra, fiók) megfigyelése és leírása különböző szempontok szerint (pl. zajok, szagok, színek, funkciók, rendezettség) és a tapasztalatok felhasználásával a tér áttervezése a tér jellemzőinek, stílusának vagy hangulatának megváltoztatása érdekében, csoportmunkában is. A tervezés érdekében egyszerű rajzok készítése és szöveges magyarázata.

- A közvetlen környezet épített/tervezett elemeinek és épülettípusainak összegyűjtése (pl. park, iskola, vegyesbolt, templom, bisztró, víztorony, szeméthyűjtő sziget) és vizuális megjelenítése különböző eszközökkel síkban és térben (pl. rajz, festés, montázs, talált tárgy átalakítás, makett). A gyűjtés segítségével a szűkebb lakóhely választott részletének makettezése vagy megépítése egyszerű anyagokból, a tér játékos bemutatása érdekében, csoportmunkában is.
- Helyi múzeum, kiállítás, helytörténeti gyűjtemény, tájház látogatása, azzal kapcsolatos ismeretszerzés alapján élményszerű vizuális megjelenítés.

Kapcsolódási pontok:

Technika, életvitel és gyakorlat: közlekedés, környezetünk.

Környezetismeret: Természeti, technikai környezet. Múlt megidézése.

Testnevelés: térkitöltő és térkihasználó gyakorlatok, mozgástechnikák, tánctechnikák.

Matematika: Képzeletben történő mozgatás. Hajtás, szétvágás síkmetszetek. Objektumok alkotása.

Fogalmak:

építészet, műemlék, műemlékvédelem

ÉV VÉGI KÖVETELMÉNYEK

- Már gazdagabb tapasztalata van a térlehatárolás, alátámasztás, lefedés módjáról, a tárgyak egymáshoz való térbeli viszonyatairól, térbeli irányokról.
- Ábrázolásaiban személyi kifejezőmódján átszűrve jelennek meg a téri tapasztalatok.
- Szerepelteti a lent-fent viszonyait.
- A dolgok összetartozását a formák összekapcsolásával is képes kifejezni képen, plasztikában és építésben is.
- Ismeretei vannak az iskola épületének legfontosabb részeiről, ezek funkciójáról.
- Rajzain, plasztikáin a formák árnyaltabbak, több belső részlettel megjelenőek.
- Képes elképzelés és emlékezet alapján ember-és állatfigurákat, különféle formákat rajzolni, mintázni, megfigyelni és jelezni az alakok mozgását.
- Tagoltság, fő forma, leglényegesebb részek viszonyának felismerése.
- Képes a sokoldalúan megfigyelt tárgy ábrázolására, a számára érdekes részlet kiemelésével.
- Képes a megfelelő játékcél érdekében tárgyak, apró játékok kreatív felhasználására.
- Több-kevesebb önállósággal használja a formák összehasonlítását segítő kifejezéseket.
- Törekszik a színek érzelmközvetítő hatásának kihasználására, gyarapodtak ismeretei a színezet, telítettségi és világossági különbségekről (színárnyalatok).
- Gazdagabb az egyéni színvilága, bátrabban használja a színeket.
- Képes sokféle színárnyalat keverésére. Biztonsággal megnevezi a festékszíneket.
- Felismeri a tiszta színeket, ill. azok árnyalatait.
- Nevelői irányítással képes figyelemmel kísérni változásokat. Képes 2-3 mozgásfázis képi megragadására.
- Gyakorlott(abb) az építés, konstruálás, tárgykészítés, rajzolás, festés, mintázás eljárásaiban.
- Jártas a festés technikájában, tud festéket oldani, keverni, agyagból lapos és tömbszerű formákat készíteni, a célnak megfelelően.
- Ismeri, használja a papírtépést, ragasztást, hajtogatást, nyírást, kötözést.
- Képes személyes élménye, emlékképe ábrázolására, az ábrázoltak szóbeli kiegészítésre.
- Gyakorlott a vizuális nyelv alapelemeinek használatában, ezekre a képolvadás alkalmával ráismer.

- Képes más tantárgy képes feladatainak megértésére, a megoldást rajzosan végrehajtani.
- Képes a megadott térrész, rajzfelület betöltésére elemek rendezésével (komponálás).
- A számára érzelmileg fontos szereplőt kiemeli – színnel, mérettel, elhelyezéssel, arányviszonyokkal, díszítéssel.
- Gyakorlott a képolvasásban, jól aktivizálható az épületekről, képekről szobrokról való beszélgetésre.
- Képes „tanácsot adni” társának a munkájához, véleményt nyilvánítani a megfelelő módon.
- Szívesen gyűjt képeket, rendben tartja felszerelését, környezetét, igényes.

Vizsgakövetelmények vizuális kultúrából a 2. évfolyam végén

Ábrázolásaiban személyi kifejezőmódján átszűrve jelennek meg a téri tapasztalatok. Szerepelteti a lent-fent viszonyait.

Már gazdagabb tapasztalata van a térlehatárolás, alátámasztás, lefedés módjáról, a tárgyak egymáshoz való térbeli viszonyatairól, térbeli irányokról.

A dolgok összetartozását a formák összekapcsolásával is képes kifejezni képen, plasztikában és építésben is.

Ismeretei vannak az iskola épületének legfontosabb részeiről, ezek funkciójáról.

Rajzain, plasztikáin a formák árnyaltabbak, több belső részlettel megjelenőek.

Képes elképzelés és emlékezet alapján ember-és állatfigurákat, különféle formákat rajzolni, mintázni, megfigyelni és jelezni az alakok mozgását.

Képes a sokoldalúan megfigyelt tárgy ábrázolására, a számára érdekes részlet kiemelésével.

Képes a megfelelő játékcél érdekében tárgyak, apró játékok kreatív felhasználására.

Több-kevesebb önállósággal használja a formák összehasonlítását segítő kifejezéseket.

Törekszik a színek érzelmközvetítő hatásának kihasználására, ismeri a színezet, telítettség és világossági különbségeket (színárnyalatokat).

Gazdag az egyéni színvilága, bátran használja a színeket.

Képes sokféle színárnyalat keverésére. Biztonsággal megnevezi a festékszíneket.

Felismeri a tiszta színeket, ill. azok árnyalatait.

Nevelői irányítással képes figyelemmel kísérni változásokat. Képes 2-3 mozgásfázis képi megragadására.

Gyakorlott(abb) az építés, konstruálás, tárgykészítés, rajzolás, festés, mintázás eljárásaiban. Jártas a festés technikájában, tud festéket oldani, keverni, agyagból lapos és tömbszerű formákat készíteni, a célnak megfelelően.

Ismeri, használja a papírtépést, ragasztást, hajtogatást, nyírást, kötözést.

Képes személyes élménye, emlékképe ábrázolására, az ábrázoltak szóbeli kiegészítésre.

Gyakorlott a vizuális nyelv alapelemeinek használatában, ezekre a képolvasás alkalmával ráismer.

Képes más tantárgy képes feladatainak megértésére, a megoldást rajzosan végrehajtani.

Képes a megadott térrész, rajzfelület betöltésére elemek rendezésével (komponálás).

A számára érzelmileg fontos szereplőt kiemeli – színnel, mérettel, elhelyezéssel, arányviszonyokkal, díszítéssel.

Gyakorlott a képolvasásban, jól aktivizálható az épületekről, képekről szobrokról való beszélgetésre.

Képes „tanácsot adni” társának a munkájához, véleményt nyilvánítani a megfelelő módon.

Szívesen gyűjt képeket, rendben tartja felszerelését, környezetét, igényes.